

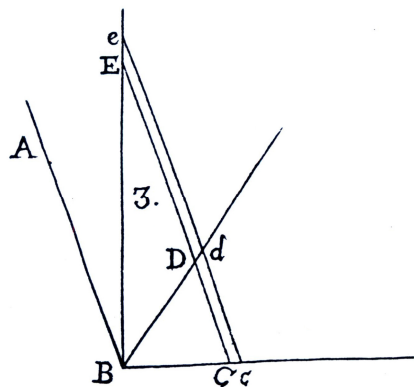
1-4-Bošković protiv postojanja apsolutne beskonačnosti u protežnosti

11. Da apsolutna beskonačina ili beskonačno veliko u protežnosti ne može nikako postojati niti se bez opasnosti može zamisliti, dokazujemo ovako.

Neka je ABC bilo koji kut takav da su mu krakovi, ako može biti, produženi u beskonačnost i da ga raspolavlja pravac BD i on jednako produžen u beskonačnost. Budući da se kutevi CBD i DBA položeni jedan na drugoga poklapaju, očito je da su beskonačne površine zahvaćene krakovima jednake.

Iz bilo koje točke C kraka CB povuče se CD, usporedan kraku BA, koji siječe pravac BD u D, i produži se dok DE ne bude dvostruko veći od DC. Povučete se i BE koji zamišljamo također povučen u beskonačnost. Neka su brojem beskonačne cde usporedne dotičnoj CDE. Budući da se trokuti cBd, dBe odnose uvijek kao osnovice cd, de, očito je da će površina dDEe uvijek biti dvostruko veća od površine cCDd. Zato će i zbrojevi svih tih površina stajati u istom omjeru. Naime, beskonačna površina koja leži između krakova BE i BD bit će dvostruko veća od beskonačne površine CBD, time i dvostruko veća od površine DBA.

Ili: dio će biti dvostruko veći od cjeline, što je apsurd.

[Rogerius Josephus Boscovich], *De natura et usu infinitorum et infinite parvorum*
[O naravi i uporabi beskonačnih i beskonačno malih kolikoća] (Romae: Komarek,
1741), pp. 6-7, n. 11, fig. 3.

S latinskoga preveo Ivica Martinović